

DỰ ÁN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ NÔNG NGHIỆP - 2283-VIE(SF)

TRUNG TÂM CHUYỂN GIAO CÔNG NGHỆ VÀ KHUYẾN NÔNG

Center for Technology Development & Agricultural Extension

Địa chỉ: Thanh Trì - Hà Nội - Tel: 04.3687 1358 - Fax: (84) 4.3861 8137 - Email: chuyengiao@vnn.vn

QUY TRÌNH KỸ THUẬT SẢN XUẤT ĐẬU TƯƠNG XUÂN

TRÊN ĐẤT RUỘNG BẬC THANG BỎ HÓA TẠI VÙNG CAO TỈNH YÊN BÁI

(Ban hành kèm theo Quyết định số 17/QĐ TTG/CNKN ngày 28 tháng 02 năm 2012)

- ❖ **Tên cơ quan đề nghị:** Trung tâm Chuyển giao công nghệ và Khuyến nông.
- ❖ **Địa chỉ:** Vĩnh Quỳnh Thanh Trì Hà Nội
- ❖ **Điện thoại:** 0438618137; **Fax:** 0438618137;
- ❖ **E-mail:** chuyengiaocnkn@gmail.com
- ❖ **Tên tiến bộ kỹ thuật, công nghệ mới đề nghị công nhận:** Quy trình kỹ thuật sản xuất đậu tương xuân trên đất ruộng bậc thang bỏ hóa tại vùng cao tỉnh Yên Bái.
- ❖ **Nguồn gốc, tác giả của TBKT:**
Xuất xứ: Quy trình này được đề xuất từ kết quả nghiên cứu của Đề tài: Nghiên cứu phát triển sản xuất đậu tương hàng hoá trên đất ruộng bậc thang một vụ ở vùng cao tỉnh Yên Bái; năm 2009-2011, thuộc Chương trình nông nghiệp hướng tới khách hàng nguồn vốn vay ADB, mã số VIE 2283 (SF).
- ❖ **Phạm vi áp dụng:** Vùng cao tỉnh Yên Bái.

KỸ THUẬT SẢN XUẤT ĐẬU TƯƠNG XUÂN TRÊN ĐẤT RUỘNG BẬC THANG BỎ HÓA TẠI VÙNG CAO TỈNH YÊN BÁI

1- Giống:

Lựa chọn sử dụng giống có các đặc điểm như sau: giống ngắn ngày, chống chịu sâu bệnh, chịu lạnh, chịu hạn, năng suất, tỷ lệ nảy mầm cao, mọc khỏe... Các giống mới có thể đưa vào cơ cấu, ĐVN6, ĐT26, ĐVN10.

2- Làm đất:

Đất được cày bừa kỹ, nhặt sạch cỏ dại và sau đó lén luống rộng 70 - 80 cm, gieo 2 hàng.

3- Thời vụ:

Thời vụ thích hợp nhất cho đậu tương xuân trên ruộng bậc thang ở Yên Bái là từ 22/02 đến 01/03 đối với giống chín muộn (ĐVN10); và từ 01/03 đến 08/03 hàng năm đối với giống chín trung bình (ĐT26, Dt84+) và chín sớm (ĐVN6), với điều kiện nhiệt độ không thấp hơn 13°C.

4- Mật độ gieo trồng:

Gieo theo hàng, mỗi hốc 1-2 hạt, với khoảng cách 35-40 cm, cây cách cây: 7-8 cm. Giai đoạn 1-2 lá thật tia định cây để đảm bảo mật độ 30-35 cây/m².

5- Phân bón:

Lượng bón: Đất ruộng bậc thang là chua nhẹ, nên khi trồng đậu tương thì phải sử dụng vôi. Khuyến cáo dùng tổ hợp phân bón cho năng suất và hiệu quả kinh tế cao nhất là 40 kg N + 90 kg P₂O₅ + 60 kg K₂O trên nền bón 1000 kg

HCVS Sông Gianh và 300 kg vôi /ha.

Cách bón:

- Bón lót: Bón toàn bộ phân HCVS Sông Gianh, phân lân, vôi + 1/2 lượng đạm + 1/2 lượng kali. Phân hoá học được trộn đều và bón vào hàng đã rạch sẵn. Sau khi bón phân, lấp một lớp đất nhẹ phủ kín phân rồi mới gieo hạt.

- Bón thúc 1: khi cây có 4-5 lá thật: 1/4 lượng đạm + 1/4 lượng kali.

- Bón thúc 2: khi cây ra hoa: 1/4 lượng đạm + 1/4 lượng kali.

6- Chăm sóc:

* Xối vun: lần 1: xối nhẹ vào gốc, tẩy định cây kết hợp với bón thúc khi cây 1-2 lá thật; lần 2: xối sâu, vun cao khi cây 4-5 lá thật.

* Chế độ nước: Nước ảnh hưởng lớn đến sinh trưởng và phát triển của cây đậu tương. Thời kỳ cần nước nhất của đậu tương là nảy mầm, ra hoa và làm hạt nhưng đáng quan tâm nhất đối với đậu tương xuân ở Yên Báu là đầu vụ lúc gieo hạt. Khi gieo hạt nếu không gặp mưa thì phải tưới sao cho độ ẩm đất đạt khoảng trên 45% thì hạt mới trương và nảy mầm được. Tùy từng điều kiện, nguồn nước tưới khác nhau có thể tưới thấm, tưới bằng thùng voi sen và tốt nhất là tưới phun bằng các máy bơm công suất nhỏ, áp dụng cho mọi địa hình, tiết kiệm nước và hiệu quả.

Ở những nơi nhờ nước trời hoàn toàn thì sau khi gieo có thể phủ lên trên mặt luống một lớp mỏng xác thực vật (rom rạ, lá ngô...) để đêm xuống hút ẩm từ sương và giữ ẩm, giữ ẩm cho đất giúp hạt nảy mầm.

7- Phòng trừ sâu bệnh:

Lưu ý: Các loại bệnh thường xuyên xuất hiện trên cây đậu tương xuân ở Yên Báu là bệnh mốc sương (*Peronospora manshurica*), bệnh gỉ sắt (*Phakopsora pachyrhizi*), bệnh đốm vòng (*Cercospora sojina* Hara). Một số đối tượng sâu hại chính cho đậu tương xuân tại Yên Báu là sâu xanh (*Plathypena scabra* F), ban miêu (*Mylabris sp*), sâu đục quả (*Etiella zinckenella* Treitshke), sâu cuốn lá (*Lamprosema indicate* Fabr), sâu khoang (*Spodoptera litura* Fabricius). Biện pháp phòng trừ: dùng giống chống chịu, xử lý hạt giống khi gieo, vệ sinh đồng ruộng thường xuyên, dùng bẫy bả và khi thật cần thiết có thể dùng thuốc BVTV như trên.

+ Thực hiện nghiêm túc việc theo dõi diễn biến của sâu bệnh trên đồng ruộng. Áp dụng các biện pháp phòng trừ sâu bệnh trên cơ sở预警 kinh tế. Khi phải dùng thuốc BVTV thì ưu tiên sử dụng thuốc BVTV có nguồn gốc sinh học như vi khuẩn *Bacillus thuringiensis*; virut đa diện *Nucleo polyhedrosis*; Padan 95SP; Sherpa 10EC, 25EC; Tiper 25EC; Shertox 25EC,... để trừ sâu xanh, sâu đục quả... Chế phẩm nấm đối kháng *Trichoderma* trừ bệnh. Chú ý chỉ dùng thuốc hóa học BVTV trong trường hợp cần thiết: mật độ sâu bệnh cao, có khả năng gây hại lớn, có nguy cơ thành dịch. Dùng thuốc BVTV theo nguyên tắc 4 đúng: đúng thuốc, đúng liều lượng, đúng nơi, đúng lúc và đảm bảo không ảnh hưởng đến môi trường và các loài thiên địch trong tự nhiên.

+ Kiểm tra giám sát đồng ruộng: thường xuyên theo dõi, kiểm tra sự xuất hiện của sâu bệnh hại trên đồng ruộng. Đánh giá các thông tin về cây đậu tương trong từng thời kỳ: mật độ, khoảng cách, thời kỳ sinh trưởng, trạng thái cây và sự phát triển của cỏ dại. Nhằm đưa ra được kế hoạch chăm sóc, vệ sinh đồng ruộng, dự tính dự báo tình hình phát triển của sâu bệnh hại trong thời gian tới.

8- Thu hoạch, bảo quản:

Quả đậu tương khi chín có vỏ chuyển từ màu vàng sang màu xám hoặc xám đen. Khi có khoảng 90% số quả trên các cây có màu chín đặc trưng thì tiến hành thu hoạch. Nếu thu hoạch sớm, quả chưa đủ độ chín thì năng suất sẽ bị giảm. Nếu thu hoạch muộn, khi quả chín nhiều thì quả có thể bị rụng hoặc tách vỏ, gặp mưa sẽ ảnh hưởng đến năng suất và phẩm chất hạt. Việc thu hoạch đậu tương nên tiến hành vào những ngày khô ráo. Nếu gặp mùa mưa thì nên chọn những lúc tạnh mưa, trời quang đãng. Khi thu hoạch bằng tay dùng liềm cắt ngang sát gốc cả cây đậu, bó lại và đưa về phơi khô. Nếu trời nắng chỉ cần phơi 2 nắng là có thể đập tách vỏ được. Có thể dùng máy trực suối hoặc dùng gậy đập bằng tay. Hạt đậu khi đập ra cần làm sạch bằng cách quạt, sàng để loại bỏ các hạt lép, vỏ, chất lắn tạp. Nên phơi hạt ở nắng nhẹ ở nhiệt độ 20-25°C và độ ẩm không khí 70-75%. Nếu nhiệt độ cao, hoặc độ ẩm không khí quá thấp sẽ làm nứt vỏ hạt. Không nên phơi hạt trực tiếp ra nền đất, nền xi măng mà cần phơi trên bạt hoặc nong nia. Nếu trời mưa thì sau khi đập tách hạt nên đổ hạt đậu ra bạt hoặc nong nia để trên sàn nhà chỗ thoáng gió.

Khi độ ẩm hạt còn khoảng 12% - 13% thì đem bảo quản. Bảo quản hạt đậu tương trong các chum, lu hoặc thùng tôn kín tốt nhất là dùng bao dứa có lót nilon, xếp trên sàn nhà, nơi khô thoáng./.